

Lausunto Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Maakuntahallitus 31.01.2022 § 6

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi lausunto Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa kartoitetaan ns. taakanjakosektorille hillintätoimia, joilla voitaisiin kansallisesti puolittaa sektorin kasvihuonekaasupäästöt vuoteen 2030 ja olla hiilineutraali 2035 mennessä.

Uudenmaan ilmastotyön kannalta keskeisiä ovat etenkin liikennesektoria ja kuntien ja alueiden ilmastotyön järjestämistä ja resursointia koskevat kirjaukset. Uudenmaan liitto ottaa lausunnossa vahvasti kantaa kuntien ja alueiden ilmastotyön riittävän resursoimisen puolesta ja toivoo vahvempaa tukea liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä.

Selostus

Ympäristöministeriö antoi Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) lausunnoille 8.12.2021. Lausuntoaikaa on jatkettu Uudenmaan liiton pyynnöstä 31.1.2022 asti.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman laatimisesta on säädetty ilmastolaissa. Järjestyksessään toisen ilmastosuunnitelman lähtökohtia ovat EU:n komission ehdottama vuoden 2030 kiristynyt päästövähennysvelvoite ja Sanna Marinin hallitusohjelmassa määritellyt ilmastolinjaukset.

Komission ehdotuksen mukaan Suomen kasvihuonekaasujen päästövähennystavoite taakanjakosektorille vuodelle 2030 on 50 % verrattuna vuoden 2005 tasoon, ja hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Perusskenaarion nykyiset toimet eivät riitä tavoitteiden saavuttamiseen. Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa arvioidaan millä toimilla ero saadaan kurottua umpeen, ja miten päästöt vähenevät taakanjakosektorin osalta niin, että hiilineutraaliustavoite on mahdollista saavuttaa.

Ilmastosuunnitelma koskee ns. taakanjakosektoria eli päästökaupan ulkopuolisia sektoreita maankäyttösektoria lukuun ottamatta. Taakanjakosektorille kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt sekä päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja muun energiankäytön päästöt. Näiden sektoreiden päästöjä seurataan myös Uudenmaan ilmastotyön pohjana olevassa ns. HINKU-laskentamallilla lasketussa päästöseurannassa, jossa lisäksi huomioidaan energian kulutuksen ja tuotannon päästöt.

Taakanjakosektorilla liikenteen päästöjen vähentäminen on Uudenmaan ilmastotyön osalta ensisijaista. Liikenteen päästöt ovat laskeneet niin valtakunnallisesti, kuin Uudellamaallakin verrattain hitaasti, eivätkä suunnitelmassa esitetyt toimet tue riittävän voimakkaasti Uudenmaan pyrkimystä olla hiilineutraali vuonna 2030. Myös hiilinielujen säilyttäminen ja vahvistaminen ja biomassojen kestävä käyttö on Uudenmaan hiilineutraaliuden kannalta tärkeää, ja tähän linkittyä vahvasti myös

luonnon monimuotoisuuden vaalimisen tarve. Lausuntopalaute painottuu näihin teemoihin.

Suunnitelmassa linjataan myös alueiden ja kuntien roolia ilmastotyössä ja esitetään näiden työtä tukevia toimenpiteitä. Uudenmaan liitto ottaa lausunnossa vahvasti kantaa kuntien ja maakunnan liittojen ilmastotyön riittävän resursoimisen puolesta, alueelliset yhteistyöverkostot ennen kaikkea ELY-keskuksen suuntaan huomioiden. Lausunnossa painotetaan myös kuntatalouden kokonaiskestävyyden merkitystä ilmastotyön tekemisen edellytyksenä. Kuntien ilmastotyön resursointia puoltaa ilmastolakiin tulossa oleva velvoite kunnittaisten ilmastosuunnitelmien laadinnasta.

Liitto näkee, että suunnitelma on selkeä ja kattava ja antaa hyvän kuvan taakanjakosektorin tavoitteista osana Suomen ilmastopolitiikkaa. Suunnitelmassa kuvataan hyvin taakanjakosektorin nykytilaa ja päästökehitystä eri sektoreilla. Myös toimenpiteet perusteluineen on tuotu selkeästi esiin.

Uudenmaan liitto linjaa maakuntavaltuuston 14.12.2021 hyväksymässä Uusimaa-ohjelmassa, että Uusimaa on hiilineutraali vuonna 2030. Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet tukevat tämän tavoitteen saavuttamista, mutta erityisesti liikennesektorilla toimenpiteiden vaikuttavuutta tulisi nostaa, jotta edelläkävijäalueiden ja -kuntien hiilineutraalius olisi mahdollista tällä kiristetyllä aikataululla.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan lausunnon Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asian käsittely:

Keskustelun kuluessa maakuntahallituksen jäsen Mirita Saxberg jäsen Reijo Vuorennon kannattamana ehdotti asian pöydällepanoa. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **panna asian pöydälle**
- **että asia käsitellään maakuntahallituksen ylimääräisessä kokouksessa 7.2. klo 8.30.**

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Simo Haanpää

Täytäntöönpano:

Ympäristöministeriö, lausunto jätetään Lausuntopalvelu.fi -palveluun

Maakuntahallitus 07.02.2022 § 15

971/07.00.04.00.00/2021

Selostus

Juha Eskelinen ja Simo Haanpää selostavat kokouksessa suullisesti tehdyt muokkaukset.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan lausunnon Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asian käsittely:

Käsittelyn aikana maakuntajohtaja muutti pohjaehdotustaan seuraavasti:

Lisätään kohdan 2b liikenne avovastaus toiseksi viimeisen kappaleen loppuun:

"Uudenmaan liitto pitää tärkeänä edistää ekologisen ja päästöttömän liikenteen yleistymistä erilaisten ratkaisuja kehittävien ja kysyntää lisäävien taloudellisten ohjauskeinojen avulla. Samalla on edistettävä vaihtoehtoisten polttoaineiden ja niiden infrastruktuurin kehittymistä ja käyttöönottoa. Jo lähivuosina on tehostettava sähköautojen latausinfra kehittämistä."

Muutoin pohjaehdotus pysyi muuttumattomana.

Päätös:

Maakuntahallitus

- hyväksyi muutetun pohjaehdotuksen mukaisen lausunnon Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.
- tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Simo Haanpää

Täytäntöönpano:

Ympäristöministeriö, lausunto jätetään Lausuntopalvelu.fi -palveluun